

Superjež u borbi za nevidljivo

Odgajamo generaciju alfa – djecu rođenu u digitalnom svijetu, nestrpljivu, naviklu na „sve odmah“. Stalni pritisak želja stvara stres i frustraciju, koji im koče razvoj. Postavljamo pitanje: kako im pomoći, kako dalje raditi?

*Anita Šagolj i Marijana Bubalo
JU "Dje?iji vrti?i" Mostar*

Moja pedagoška uvjerenja

Naš pedagoški rad se temelji na činjenici da su djeca u vrtiću s nama 6 do 10 sati dnevno. Oni žive s nama, rade, istražuju, razvijaju se (u ovoj dobi, 3 do 6 godina) munjevitom brzinom. Vrtić im je drugi dom.

Svjesne smo da imamo veliki uticaj na njihov razvoj i da su nam roditelji povjeroili svoje najvrjednije blago koje imaju. Smatramo da je naš najvažniji posao stvoriti uvjete i ambijent u kojem će djeca **BITI SRETNIA, OSJEĆATI SE VOLJENIMA I PRIHVĆENIMA BAŠ TAKVIMA KAKVI JESU**, savršeni mali ljudi.

Uvjerenja smo, čemu i svjedočimo s preko 20 godina koraćanja, padanja, dizanja, smijeha, suza, uspjeha, krivudanja putićima vrtića da „Ako su djeca u vrtiću sretna i zadovoljna, imamo čvrste temenje na kojima ćemo konstruirati, graditi i nadograđivati znanja i vještine, kao i partnerske odnose s roditeljima.“

Kratki opis

Projekt „Superjež u borbi za nevidljivo“ je zaživio pedagoške 2022./2023.godine tijekom rada na projektu „Put oko svijeta“.

Zašto dva projekta uporedno???

Odgajamo „generaciju a (alfa)“. Generaciju rođenu u digitalnom svijetu, okrenuti sami prema sebi. „Ja hoću“ i „Ja želim“ sad, sve i odmah, ne mogu čekati na ispunjavanje trenutnih želja i potreba. Zbog toga su svakodnevno u visokom stupnju stresa i frustracije. Upravo ta frustracija, koja im blokira rad i cjelokupan razvoj nas je navela na razmišljanje: „Što napraviti, kako im pomoći, kako dalje raditi?“

MORAMO MIJENJATI METODE PRAKSE!

KAKO?

Ući ćemo u njihov (dječji) svijet i polako ih vratiti u realnost i suživot. U svijet u kojem ćemo se poštovati, uvažavati, čuti, pomagati, biti strpljivi, tolerantni, prihvatiti različitosti.

Djeca su suživljena s digitalnim svijetom, koji je pun super junaka. Budući da nam se skupina zove „Ježeva kućica“, osmislile smo super junaka, „Superjež“ koji ima posebne moći za svaku životnu situaciju.

Avantura počinje.

Kategorija

Odgajateljice/ dječji vrtić / mješovita odgajno - obrazovna skupina djece od 3 do 6 godina

Detaljan opis

Polazišta

"Osobnost je skup karakteristika u razmišljanju, ponašanju, navikama i osjećajima po kojima se razlikujemo od drugih. Kognitivni procesi, genetski čimbenici i okolišni čimbenici uključeni su u formiranje osobnosti." (Psychology Today)

Odgajatelj su jedan važan čimbenik u formiranju osobnosti djece. Velika je to odgovornost, sudjelujemo u formiranju društva. Prihvatili smo se iste, sigurno nesvjesni kada smo upisali studije predškolskog odgoja, ali godinama živimo vrtićki život, postale smo svjesne da timski rad, otvorena komunikacija, kako s kolegama tako i s roditeljima, je ključ uspjeha u odgojno-obrazovnom radu, kako u vrtiću tako i u cijeloj obrazovnoj vertikali.

Ti mali ljudi koji su nam povjereni imaju velika, nevina srca puna dobrote. Uz pomoć „Superježa“ izvukli smo je na površinu i život nam, uz tu dobrotu, može biti lijep. Ako ništa, pa bar u vrtiću će biti to što jesu i biti sretni.

Cilj i željeni ishodi

Ciljevi:

1. Razvijati empatiju
2. Razvijati strpljenje
3. Razvijati toleranciju
4. Razvijati koncentraciju
5. Razvijati pravilan/zdrav odnos prema hrani i prehrani, prirodi
6. Uvažavati tuđe mišljenje
7. Poticati zdravu komunikaciju, socijalno prihvatljivu

8. Poticati izražavanje emocija na socijalno prihvatljiv način
9. Rješavanje konflikata na socijalno prihvatljiv način
10. Postaviti čvrste emocionalne temelje za razvoj kognitivnih sposobnosti
11. Poštovati pravila skupine, obitelji, društva

Ishodi:

1. Stvaranje kreativnog i inovativnog okruženja (spontano učenje bontona, samokontrola, razlučuju dobro od lošeg)
2. Djeca prenose pozitivne obrasce ponašanja na djecu koja dolaze iz jaslica ili su tek počela pohađati vrtić
3. Povezivanje s vlastitim emocijama i potrebama (u redu je biti ljut, tužan, sretan, bojati se, plakati, u redu je pokazati emocije i podijeliti iste s ljudima kojima vjerujemo)
4. Razvoj stabilne ličnosti
5. Osvještavanje problematike modernog društva da se udaljavamo jedni od drugih (ljudi su socijalna bića)
6. Utjecaj na roditelje da zajedno gradimo stabilno društvo koje će biti produktivno
7. Mijenjamo i prilagođavamo metode odgojno-obrazovnog rada s novim generacijama

Svakodnevno se susrećemo s frustracijama djece kada nešto žele, sad i odmah.

Rad na projektu „Put oko svijeta“ 2022./23.godine koji je počeo s jednim dječakom kojeg su zanimala zastava. Preko zastava putovali smo od zemlje do zemlje. Istaživali koji i kakvi ljudi žive tamo, kakva im je kultura i običaji, čime se bave, kako izledaju, po čemu je koja zemlja poznata.....Projekt je neiscrpna tema kroz koju možemo izvući aktivnosti za razvoj svih vještina kod djece. Problem je bilo odraditi aktivnost do kraja, jer koncentracija je slaba i stalno traže izmjenu iste.

Pozvale smo „Superježa“ u pomoć.

Zajedno s djecom smo ga nacrtale i zalijepile na vrata sobe. Jež ima srce taster koji svi pritisnu na ulasku u sobu i postaju super junak.(prilog_01) Osmislile smo i napravile bedževe Superježa za iste moći, tako da imamo: Superježa, Srećka, Strpljivka, Mazu, Ježa dobrog srca, Vrijednih rukica, Zdravka, Spavanka, Slovka.

Djeca su predlagala da napravimo i Plačka, Udaranka, Gricka, Popišanka, Rugalicu. Vrlo brzo uoče negativnosti i smisle im naziv. Njih nismo napravili iz razloga što ih ne želimo učiti da „lijepe etikete“ ako se netko neprimjereno ponaša. Pohvalama se prije dobiju pozitivna ponašanja nego kritikom.

Priču počinjemo s tasterima super moći koje naš junak ima.

Super moć:

1. POMAGANJA
2. ZDRAVLJA
3. ZNANJA
4. TIŠINE
5. SLUŠANJA
6. ZAGRLJAJA
7. OSMIJEHA
8. GLAZBE
9. ČISTOĆE
10. DIJELJENJA
11. STRPLJENJA
12. VRIJEDNIH RUKICA
13. RAZLIČITOSTI
14. DOBROG SRCA

Igra počinje s pritiskom na taster moći koja nam u datom trenutku treba.

a) „Super moć pomaganja“

Pomažu jedni drugima pri odijevanju kada idemo vani.

Andrea zna zavezati rep djevojčicama, Lena isplesti pletenicu, Lovro zna navući jastučnicu, dosegnuti jedni drugima nešto, uliti vodu, sok ili čaj u šalicu, dodati maramicu ako nekom curi nos, naučiti pjesmu...

„Supermame“ su nam napravile frizure za nastup.

b) „Super moć zdravlja“

„U zdravom tijelu zdrav duh“.

Neka hrana nam se ne sviđa ali uz taster super moći zdravlja od 3., 4., 5. puta pomalo počinju jesti i kupus, brokulu, a „mašinu kašu“ (griz na mlijeku) sada svi jedu.

Bića smo stvorena za kretanje, kada je nekom teško vježbati uz pritisak na taster moći zdravlja, dobijamo moć i lakše je krenuti u aktivnost. A bedž „Zdravko“ dobiju djeca koja jedu zdravu hranu i koja vježbaju.

c) „Super moć znanja“

„Znanje je moć“. To je naše uvjerenje i isto prenosimo na djecu. Kada neko savlada neku novu vještinu, nauči nešto novo, uspije složiti slagalicu, pređe poligon, i sl. dobije „Slovka“ jer su njima

slova mjerilo da su narasli i ko zna slova on je veliki, a „veliki znaju i imaju znanje“.

d) „Super moć tišine“

Živimo u skupini gdje nas je na malom prostoru puno. Komuniciramo, igramo se i na momente netko postaje glasan jer želi doći do izražaja, prirodno. Jedni druge opominju da pritisnu „moć tišine“ kako bi tiše govorili, jer buka svima smeta, a i bolje se razumijemo kada tiše pričamo.

e) „Super moć slušanja i strpljenja“

Jako je teško biti strpljiv kada želimo nešto reći. I mi odrasli ne slušamo jedni druge, a djeci misli lete 100 na sat. Tko uspije saslušati prijatelja do kraja, kada strpljivo čeka svoj red, odradi neku aktivnost do kraja, uspije svladati neku vještinu koja je zapinjala, dobije ježića „Strpljivka“.

f) „Super moć zagrljaja“

Zagrljaj liječi, otjera tugu kada nam nedostaje mama ili kada sam tužan, ali i kada nešto dobro napravim, riješim konflikt i sl. umjesto bombone ili neke druge nagrade dobijemo zagrljaj. Tu se pojavljuje bedž „Ježić maza“. (prilog_02)

g) „Super moć osmijeha“

Dan započinjemo s dobro jutro i tasterom osmijeha, jer uz osmijeh je sve lakše. (prilog_01)

h) „Super moć glazbe“

Glazba je svuda oko nas. Glazba liječi, smiruje, raspoloži, vraća sjećanja. Glazbu svakodnevno slušamo, pjevamo, plešemo. Glazbu Superjež poštuje. (prilog_04)

i) „Super moć čistoće“

Pospremanje igračaka, stola poslije jela, bojanja, brisanje prašine, grabljenje lišća na dvorištu....
dobije „Ježa vrijednih rukica“.

j) „Super moć dijeljenja“

„To je moje, ja sam prvi uzeo slikovnicu“. Dječak koji ne voli dijeliti, zna čitati i voli djeci čitati. Preko moći dijeljenja, čitajući drugoj djeci, počeo je dijeliti i druge stvari. Tko dijeli dobije „Ježića dobrog srca“.

U vrijeme iščekivanja Bajrama, svako od nas donese nešto slakiša i pravimo paketiće za djecu u potrebi. Iste odnesemo u udruženje „Ruka spasa“ koji ih prosljede do djece koja su u potrebi. (prilog_04)

k) „Moć dobrog srca“

Inspiracija za ovu moć je bila situacija gdje su troje djece napravili šator u koji nije mogao stati više nitko. Ante je silno željelo ući u šator, ekipa neda. Ante plače. Prilazi Roko, dijete kojem je emapija drugo ime, i govori: "Pustite ga da uđe, ako vam pokvari, ja ću vam napraviti novi". Bio je uporan da pomogne prijatelju koji je bio tužan. Popustili su, svi su se uspjeli ugurati u šator. Roko je odveo Antu da pritisne taster osmijeha, i igra se nastavlja. Roko je omislio kako će izgledati bedž „Ježića dobrog srca“.

l) „Moć različitosti“

Svi smo različiti i jedinstveni, baš takvi kakvi trebamo biti. Ako se netko počne rugati kažemo mu da pritisne taster „različitosti“. Djeca ruganje i neprimjereno ponašanje brzo detektiraju s moći dobrote. Kada se ipričaju dobiju „Ježić dobrog srca“. (prilog_04)

Roditelje smo također uključili u projekt, ne samo ovaj nego i ostale, jednom viber porukom u kojoj smo im na šaljiv način objasnili kako radimo i šta radimo.

Putujući svijetom u projektu „Put oko svijeta“, došli smo do Londona, trebale su nam kutije kako bi napravili taxi, govornice, autobus. Zamolili smo roditelje da s djecom donesu kutije. Neki su donijeli. A jedan roditelj, koji je inače jako zaposlen, burno je reagirao, da previše tražimo i kako nema vremena za dovlačiti nekakvo smeće.

Poslali smo im poruku:

“Priča iz života vrlo zaposlenog roditelja”

Kažu treba kutija. Te vi u Konzum, dijete vas vuče po prodavnici, a vama se žuri. Naletite na ljutu tetu, umornu od života, s reumom u kostima, od onog leđa što bježe iz frizidera. Mrko vas gleda: “Kakva kutija”? Vi: “Da može dijete stati u nju”.

Gleda vas, prevrne očima, promrmlja: “Gonilo me”, i isprazni paket jaja. Opet grimasa od bolnih leđa... i da vam kutiju. Dijete iza vas skakuće, sretno ima kutiju, oči sjaje. Već je u glavi 101 ideja. Koliko se dobrih stvari može napraviti????

A vi lupetate s kutijom po autu, kasnite na trening, nećete naći parking i hajd dođe kutija u vrtić.

I tu počinje prava akcija.

Čija je kutija veća, manja, dublja, plića, šira, uža....čista matematika, a ne znamo da učimo jer se igramo.

Rasprava se vodi žustra, razvijamo komunikacijske vještine, rješavamo probleme na socijalno prihvatljiv način, razvijamo govor....a ne znamo sve to jer se igramo.

Tijekom prenošenja, guranja, ulaženja izlaženja.... iz kutije razvijamo krupnu motoriku...a igramo se.

Lijepimo, režemo, pišemo (registracija, brzinomjer, policija parking....) razvijamo finu motoriku, predčitalačke vještine...a igramo se.

Pomažemo jedni drugima, prdrži dok ljjepim, probuši, zareži , podigni,.....igramo se.

Biramo šefa parking (nije "pinokio parking" , već prava šefica izabrana) koja pravi torbu, mobitel...jer vide šta sve redari imaju..zapažanja iz životne okoline.

Policija....ima....šta sve ima....pravimo.

E onda idu životne situacije....auta treba popravljati pa se napravi "radionica kod Bošnjaka", koji zaposli i radnika (jedan manje na birou), a pored radionice ima i kafić "kod Brke" da ljudi, dok čekaju, popiju štogod. Al' policajka je skontala da je Brko skup , 5 maraka čaša vode, pa se tu vodila ozbiljna raspravarazvijamo komunikacijske vještine, a igramo se.

E onda stiže NABOLJA kutija u koju mogu stati 6 djece, ma autobus da ne može biti bolji.....razvijamo prostornu orjenentaciju, povezujemo pojam broja i količine....

Koje marke je auto, učimo logo auta, razvijamo memoriju, povezujemo s državom u kojoj se radi...koja je zastava te države....gdje se nalazi....geografija, a igramo se.

Itđ itd, od jedne kutije u vrtiću se nauči i razvije puno vještina kod djecea igramo se, po slikama koje slijede će te vidjeti koliko je to ozbiljan rad, koliko su sretni jer rade i stvaraju, a oni to mogu.

Svi su donijeli kutije i naravno dobili "Ježića dobrog srca", ili "Vrijednih rukica", djeca su procijenila šta je njihov roditelj zaslužio.

Poslije ove poruke i roditelji počinju pritiskati gumbić srca na ulaznom vratima da dobiju moć Superježa kako bi im dan na poslu protekao lako. Ako zaborave djeca ih napomenu.

Za Dane kruha organziramo doručak s roditeljima koji im poslužuju Ježići vrijednih rukica.

Moć Superježa se već treću godinu prenosi, kako s djeteta na dijete, tako i s djeteta na roditelja.

Na radionice s roditeljima za karneval izrađujemo kostime za djecu. Svi se odazovu jer imaju vrijedne ruke , i Superježići odrađuju svoje obaveze.(prilog_05) Mama Žana nam je desna ruka na radionicama. Objasni "novim" roditeljima šta trebaju raditi jer ona zna kako radimo. "Superjež" je zajedno s trećim djetetom već sedmu godinu.

Naš domar Rajko je dobio "Ježića vrijednih rukica" jer je Toma primjetio da nam Rajko sve popravi. Teta Dunja također, naša domaćica koja brzo sredi nered koji mi zaboravimo. (prilog_01)

S FPMOIZ radimo na razvijanju moći znanja. Jednom do dva puta godišnje nas ugoste na fakultetu. Studenti i asistenti nam pripreme avanture u kabinetima biologije i kemije. S budućim odgajateljima imamo likovne radionice. Studenti glazbe nam sviraju i uče nas svirati, a student kineziologije nas

zabave i razgibaju u sportskoj dvorani. Cijeli dan provedemo u “riznici znanja”. Na ovakav, zanimljiv način djeca dožive pojam “fakultet”, kao zanimljivo mjesto gdje se stječe znanje. Naravno svi naši domaćini dobiju bedževe po izboru djece.(prilog_03)

Efekti: Postignuti rezultati

Činjenica današnjeg vremena da živimo u vrlo užurbanom svijetu. Prave životnje vrijednosti su potisnute i skrivene negdje duboko u nama. S ovim projektom ih izvlačimo na površinu kako kod djece, tako i mi same se nadograđujemo kao osobe ali i kao profesionalci. Djeca danas imaju moć nad roditeljima, tako da ove skrivene vrijednosti djeca uspijevaju izvući i od roditelja na površinu.

Kroz rad na ovom projektu nastojimo postići :

1. Svako dijete pozdravi pri dolasku u vrtić i odlasku iz vrtića, uz njih i roditelji(prilog_01)
2. Manje konflikata i rješavanje istih uz manje stresa i suza
3. Okruženje s manje buke i nadglasavanja
4. Knjige i slikovnice se više listaju, poštuju i čuvaju(prilog_03)
5. Uredniji prostor u kome boravimo
6. Jede se skoro sve što je na meniu
7. Manje je odustajanja na prvoj prepreci pri rješavanju zadataka
8. Više kreativnosti i slobodnije izražavanje iste
9. Suradnja među djecom s više tolerancije, uvažavanja i empatije(prilog_04)
10. Roditelji se više uključuju u život vrtića(prilog_04,_05)
11. Veća djeca se brinu o manjima i podučavaju ih, što se nastavlja dalje.... oni se isto ponašaju prema mlađima kada dolaze. Krug dobrih obrazaca ponašanje se zakotrljao i nema namjeru stati iako svakodnevno poskakuje preko prepreka. Ide dalje, ne pada.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Ovaj projekt nije teško provesti u djelo. Kada slušamo djecu, promatramo, upoznamo, detektiramo njihove potrebe uz Superježa im pomažemo da se nose sa svojim „životnim teškoćama“, nama malim, a njima velikim. Uz dobru atmosferu u skupini, humor, u kojoj se svi međusobno poštujemo

i uvažavamo, i veliki i mali, rad nama odgajateljima, u ova izazovna vremena, je lakši. Od djece možemo izvući maksimum od njihovih predospozicija i ravijati sposobnosti.

Osvijestimo da svakodnevno sudjelujemo u kreiranju malih umova, tako i društva u svijetu gdje svako želi biti sretan.

„Za kreiranje malih umova potrebno je veliko srce“ (nepoznati autor).

„Superjež“ je skroman, tih, samozatajan ali čini velika djela.

Collections

NIN nagrada

NIN 2024

Pobjednička praksa